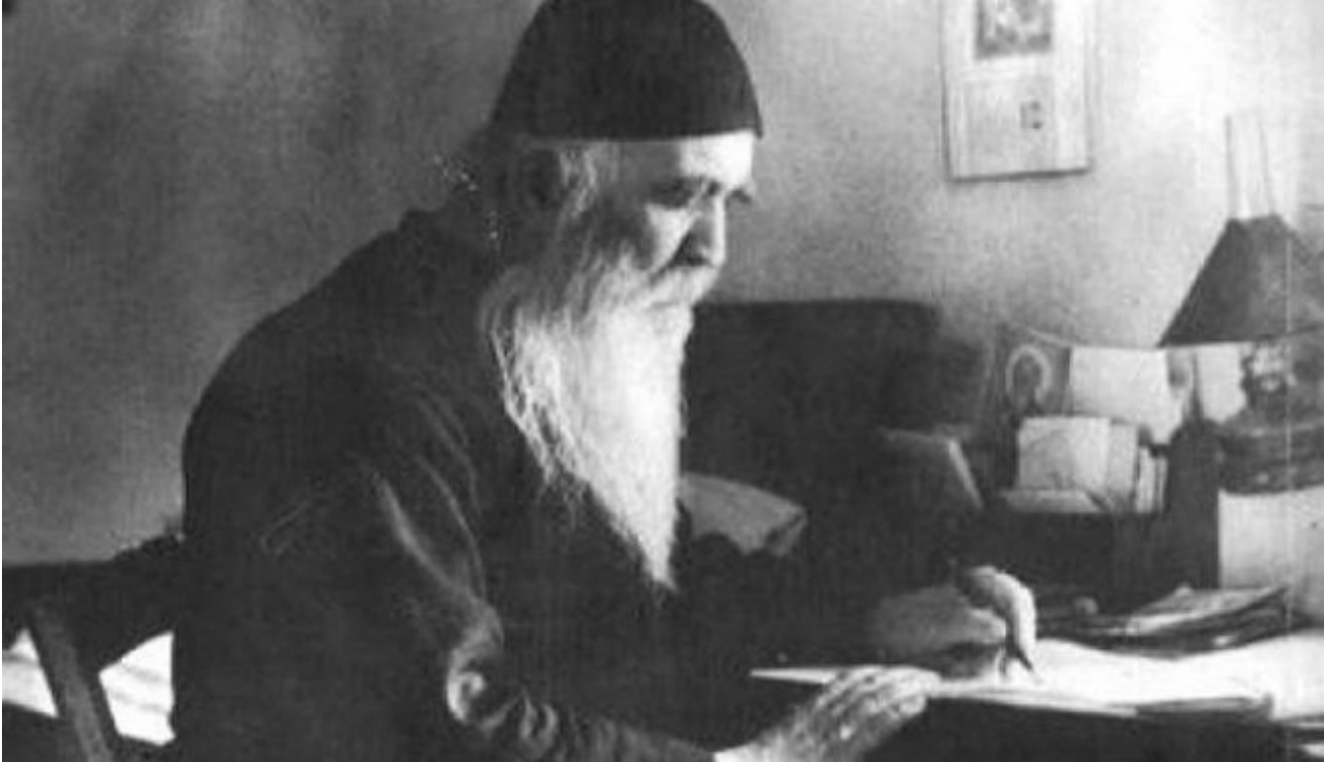

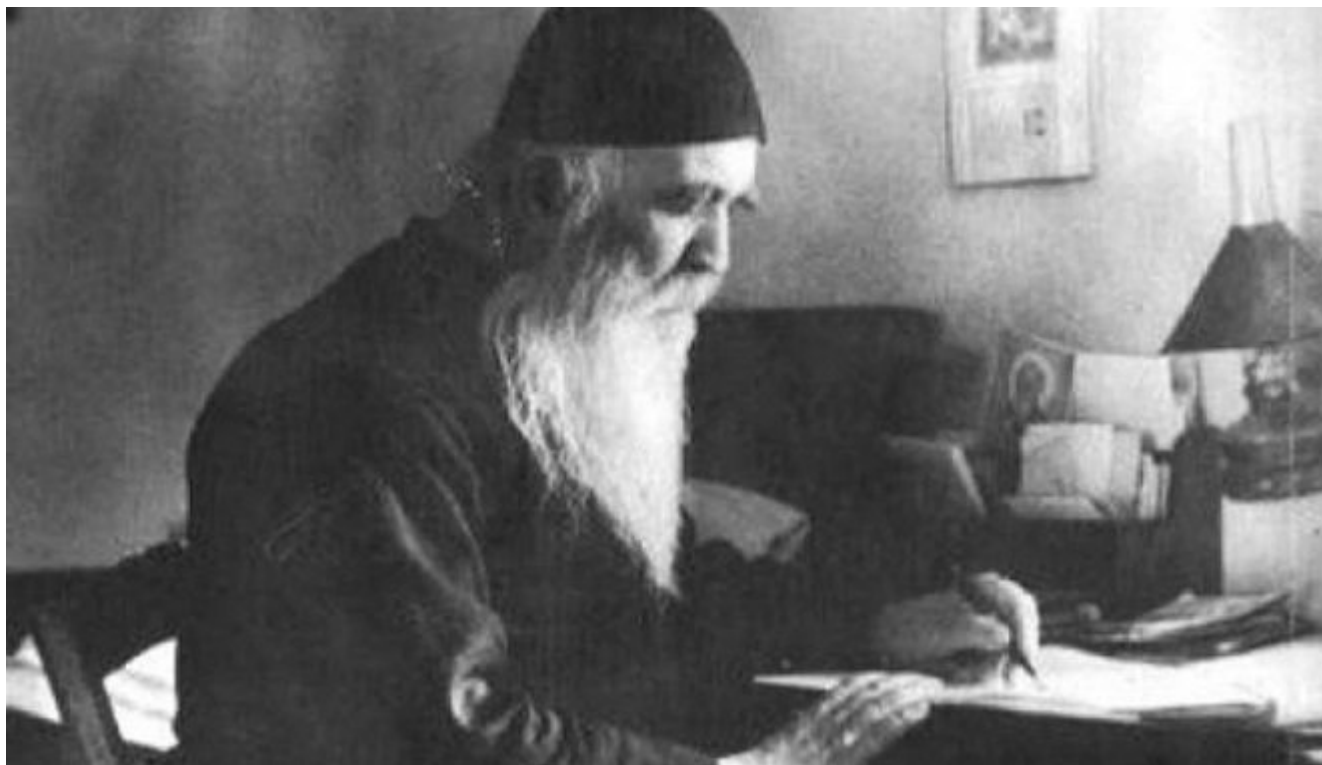
4 Μαρτίου 2022

Ο Γέρων Φιλόθεος Ζερβάκος για τις αγρυπνίες στον άγ. Ελισσαίο και για τον άγ. Νικόλαο Πλανά

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Γράφει ο Γέρων Φιλόθεος Ζερβάκος για τις αγρυπνίες στον Άγιο Έλισσαίο και για τον Άγιο Νικόλαο τόν παπα - Πλανά:

«Κατὰ τὸ ἔτος 1905 - 1907 ὑπηρετῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἐφοίτων εἰς τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν Σχολὴν «Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνοῦ... Ὁ συμπατριώτης μου Ἰωάννης Ἀλεξάκης... ἡμέραν τινα λέγει μοι: «Νὰ ἔλθης εἰς τὸν μικρὸν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἐλισσαίου, εἰς τὸν ὁποῖον γίνονται κατανυκτικαὶ ἀγρυπνίαι καὶ ψάλλουν βυζαντινὰ οἱ Παπαδιαμάντης, Μωραϊτίδης, Τσώκλης καὶ ἄλλοι. Θὰ ὠφεληθῆς καὶ θὰ μάθης πολλὰ ἀναγκαῖα, χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα διὰ τὴν ἱερὰν ὑμνωδίαν.»

Μετέβην εἰς μίαν ἀγρυπνίαν καὶ τόσον πολὺ ἠύχαριστήθην καὶ κατενύγην, ὥστε συχνάκις καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα εἶχον εἰς τὸν νοῦν μου, πότε θὰ ἔλθῃ ἡ εὐλογημένη ὥρα νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἀγρυπνίαν• καὶ ὅτε ἤρχετο ἡ ὥρα, ἔτρεχον μὲ χαράν, ὥσπερ τρέχει ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγάς, διὰ νὰ πῖω ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ ποτίσω, δροσίσω καὶ εὐφράνω τὴν διψῶσαν μου

ψυχὴν. Καὶ πράγματι ἦσθάνομην δρόσον, εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν πνευματικὴν καὶ μοὶ ἔφαινοντο εἰς τὸν λάρυγγά μου γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, οἱ ὕμνοι, αἱ δοξολογίαι, τὰ στιχηρά, τὰ ἰδιόμελα, οἱ κανόνες, τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια, τὰ ὁποῖα ἔψαλλον οἱ ἀείμνηστοι καθηγηταὶ ἐξάδελφοι Ἀλέξανδροι Παπαδιαμάντης καὶ Μωραϊτίδης, ὄχι μὲ φωνὰς θυμελικὰς καὶ βοὰς ἀτάκτους καὶ ἀναρμόστους, ἀλλὰ, ὡς λέγει ὁ Δαβίδ, μὲ σύνεσιν, μὲ συναίσθησιν, μὲ φόβον καὶ τρόμον: «ψάλατε συνετῶς, ψάλατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ».

Ὅταν ἔψαλλον οἱ δύο Ἀλέξανδροι Παπαδιαμάντης καὶ Μωραϊτίδης, ὁ εἷς δεξιὰ καὶ ὁ ἄλλος ἀριστερά, ἔψαλλον μὲ τόσην προσοχὴν, ταπείνωσιν, κατάνυξιν καὶ συντριβὴν καρδίας, ποῦ ἐνόμιζες ὅτι προσηύχοντο, ὅτι ἴσταντο ἐνώπιον τοῦ ἀοράτως παρισταμένου καὶ πανταχοῦ παρόντος Παντοδυνάμου καὶ Παντοκράτορος Θεοῦ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ τις ἠλαύνετο ὁ νοῦς του ὡσπερ ὑπὸ μαγνήτου, ἐπρόσεχε, ἦσθάνετο τὰ δρώμενα καὶ ἐνόμιζεν ὅτι εὕρισκετο εἰς τὸν Οὐρανόν, ὡς ψάλλει ὁ ἱερὸς ὕμνωδός...

Εἰς τὰς ἀγρυπνίας ἐγνώρισα καὶ δύο ἱερεῖς τὸν παπα Ἀντώνιον, ἐφημέριον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων, καὶ τὸν παπα - Νικόλαον Πλανᾶ, ἐφημέριον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Κυνηγοῦ• καὶ οἱ δύο ἀκούραστοι, πρόθυμοι εἰς τὰς ἀγρυπνίας, καλόκαρδοι. Ἐξαιρέτως δὲ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος παπα- Νικόλας Πλανᾶς ἦτο ἀπλοῦς, ἄκακος, πρᾶος, ἀκέραιος, ἀπόνηρος, ἀόργητος, ἀμνησικάκος, πάντοτε ἱλαρὸς, χαροποιός, γελαστός.

Εἰς τὸν παπα- Νικόλαον, ἐπειδὴ ἦτο ταπεινός, ἐπέβλεψεν ἐπ' αὐτὸν ὁ Κύριος, ὡς

λέγει ὁ σοφὸς παροιμιστής: «ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, λέγει Κύριος, εἰμὴ ἐπὶ τὸν πρᾶον καὶ ταπεινὸν τῇ καρδίᾳ καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους•» καὶ πάλιν: « ἐν καρδίαις πραέων ἀναπαύσεται πνεῦμα Κυρίου»• καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χριστὸς ἐν Εὐαγγελίοις μακαρίζει αὐτούς: «Μακάριοι οἱ πραεῖς ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν».

«Μέχρι σήμερον ποὺ ἔχουν παρέλθῃ 45 ἔτη, ὁσάκις ἀναπολήσω εἰς τὴν μνήμην μου τὸν Παπαδιαμάντη καὶ τὸν Μωραϊτίδη καὶ τὰς κατανυκτικὰς ἐκείνας ἀγρυπνίας καὶ ἱερὰς μυσταγωγίας, τὰς ὁποίας ἐτέλουν οἱ ἀείμνηστοι π. Ἀντώνιος καὶ ὁ ἀπλοῦς καὶ ἀκέραιος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ παπα- Νικόλαος ὁ Πλανᾶς, μοὶ φαίνεται ὡσὰν νὰ ἀκούω τὴν ἱερὰν ἐκείνην ὑμνωδίαν, ἡ ὁποία ὡμοίαζε ὡσὰν ὑμνωδία ἀγγελικὴ καὶ προσευχὴ κατανυκτικὴ. Δὲν θὰ λησμονήσω τὴν εὐλάβειαν καὶ προσοχὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἔψαλλον οἱ ἀείμνηστοι διδάσκαλοι Μωραϊτίδης καὶ Παπαδιαμάντης, μὲ τὴν σιγανὴν καὶ ταπεινὴν φωνὴν των. Ἐφαίνοντο ὄχι ὅτι ἔψαλλον, ἀλλ' ὅτι προσηύχοντο καὶ συνωμίλουν μὲ τὸν Θεόν.

Ὁ δὲ Παπαδιαμάντης, ὅταν ἔψαλλε τὰ τροπάρια τῆς Δευτέρας Παρουσίας: «Ὅταν μέλλεις ἔρχεσθαι κρίσιν δικαίαν ποιῆσαι, Κριτὰ δικαιοσύνη... Ὅταν τίθωνται θρόνοι καὶ ἀνοίγωνται βίβλοι, καὶ Θεὸς εἰς κρίσιν καθέζεται... Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν ὥραν, ὅταν μέλλομεν πάντες, γυμνοὶ καὶ ὡς κατάκριτοι τῷ ἀδεκάστῳ Κριτῇ παρίστασθαι...» τὰ ἔψαλλε μὲ τοιαύτην συναίσθησιν καὶ φόβον, ὡστε ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἴστατο ἔμπροσθεν τοῦ φοβεροῦ Κριτηρίου. Ὅταν δὲ ἔψαλλε τὰ τοῦ Παραδείσου τροπάρια, ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ ἐξίστατο καὶ ἠρπάζετο ὡς

εἰς Παράδεισον. Ὡσαύτως, ὅταν ἔψαλλε τὰ Ἀναστάσιμα τροπάρια καὶ κανόνας, ἐφαίνετο ὡς χαίρων καὶ ἀλλόμενος, καθὼς ὁ Θεοπάτωρ Δαυΐδ «πρὸ τῆς σκιώδου Κιβωτοῦ ἦλατο σκιρτῶν».

«Ἐπειδὴ δὲ ἔψαλλον (ὁ Παπαδιαμάντης καὶ ὁ Μωραΐτιδης) μετὰ συνέσεως καὶ εὐλαβείας, δὲν ἐπέτρεπον εἰς ψάλτας ποὺ ἤρχοντο διὰ νὰ ψάλωσι εἰς τὰς ἀγρυπνίας, ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἔψαλλον συνετῶς καὶ μετεχειρίζοντο ὄχι τὰς φυσικὰς τῶν φωνάς, ἀλλὰ θυμελικὰς, προσποιητὰς καὶ ἀτάκτους φωνάς. Ὁ δὲ Παπαδιαμάντης, ὅστις ἦτο καὶ εὐέξαπτος, τοὺς ἐδίωκε. – Φύγετε, τοὺς ἔλεγε, ἐδῶ εἶναι τόπος προσευχῆς. Πηγαίνετε νὰ τραγουδήσετε εἰς τὰ θέατρα. Πολλάκις καὶ ἐμὲ ὅστις ἤμην βοηθὸς του καὶ μαθητῆς, ὅταν ἔκανα καμμίαν παραφωνίαν ἢ παρατονίαν, μὲ ἐδίωκεν. – Φύγε, μοὶ ἔλεγε, παῦσε, κλεῖσε τὸ στόμα σου, ἀπρόσεκτε. Ἐγὼ παρεμέριζα, ἀλλὰ γρήγορα τοῦ περνοῦσε ὁ θυμὸς καὶ πάλιν μὲ ἐκάλει. – Κώστα, ἔλα νὰ ψάλῃς. Ἐγὼ ἐπειδὴ εἶχον ζῆλον νὰ μάθω, ἀμέσως ἔτρεχον καὶ ἔψαλλον.

Ἦτο δὲ τόσο ταπεινός, ὥστε πολλάκις μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀγρυπνίας ἔμπροσθεν πολλῶν μοὶ ἐζήτηι συγχώρησιν. – Κώστα, μοὶ ἔλεγεν (τοῦτο ἦτο τὸ κοσμικὸν μου ὄνομα), νὰ μὲ συγχωρέσης, διότι σὲ ἐλύπησα. Καὶ ἐγὼ τῷ ἔλεγον: – Ἐγὼ πταίω, διδάσκαλε, διότι εἶμαι ἀπρόσεκτος. Σὲ εὐχαριστῶ δέ, διότι μὲ τὰς παρατηρήσεις ποὺ μοῦ κάμνεις γίνομαι προσεκτικώτερος καὶ μὲ τὰς ἐπιπλήξεις μὲ διδάσκεις τὴν ὑπομονὴν τῆς ὁποίας ἔχω ἀνάγκην.

Ὁμολογῶ, ὅτι ἀπὸ τὴν τάξιν ἐκείνην ἢ ὁποῖα παρετηρεῖτο εἰς τὸ ἐκκλησάκι ἐκεῖνο τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου ἔλαβον μεγάλην ὠφέλειαν».

Πηγή: «Ἀναμνήσεις μου ἀπὸ τὸν Παπαδιαμάντη καὶ Μωραϊτίδην», περ. Κιβωτός, τ. Β΄, Φεβρουάριος 1953, σ. 45-46 pemptousia.gr